

Motion till riksdagen 2009/10:C411

av **Helene Petersson i Stockaryd m.fl. (s)**

Ungas tillgång till bostad

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om samhällets ansvar för ungas tillgång till bostad.

Motivering

Ungdomarna har på många sätt blivit krisens förlorare. Ungdomsarbetslösheten har fördubblats på ett år. I åldersgruppen 15 till 24 är nära 30 % utan ett arbete. Och bostadsmarknaden blir mindre och mindre anpassad efter ungas behov.

Att vara ung innebär en frigörelseprocess från sina föräldrar. Den unge ska skaffa ett jobb, själv försörja sig och ta ansvar för sin ekonomi, flytta hemifrån och skaffa en bostad. Många av de ungdomar som för ett år sedan hade ett arbete, fast inkomst och möjlighet att teckna sig för en bostad har nu fått flytta hem igen. Dels för att det fodras en stadigvarande inkomst för att få teckna ett hyreskontrakt, dels också för att inkomsterna nu inte räcker till att betala hyran när man blivit arbetslös.

Även under en högkonjunktur har unga som regel sämre förutsättningar än äldre att få en bostad såväl på grund av bostadsköer till hyreslägenheter som på grund av sämre förutsättningar att låna till en bostadsrätt. Unga har ofta lägre inkomst, kortare och otryggare anställningar, mindre pengar och de bor oftare i ensamhushåll än äldre. De saknar i större utsträckning boendereferenser och har inte heller haft möjlighet att stå i bostadskö så länge som äldre. Många fastighetsägare har som krav för att hyra ut en lägenhet att hyresgästen inte har några betalningsanmärkningar. För unga som generellt har lägre inkomster än den vuxna arbetsföra befolkningen är det därför viktigt att det finns tillgång till bostäder med låga boendekostnader.

Byggnationen av smålägenheter har inte kommit igång igen efter borttagandet av stimulanser för byggnation av smålägenheter. Enligt Boverkets

Fel! Okänt namn på

prognoser ser 2009 ut att bli ett svagt år för bostadsbyggandet och antalet påbörjade bostäder halveras troligen jämfört med genomsnittet för 2005–2007.

Då ungdomsgruppen blir allt större de närmaste åren kommer efterfrågan på små billiga lägenheter att öka ytterligare. Därför är det av stor vikt att det är just billiga mindre lägenheter som byggs för att ge ungdomarna en chans att få ett eget boende. Ungdomsstyrelsen har under ett flertal år kartlagt ungdomars bostadssituation och även i år, 2009, är det fler kommuner som uppger att de har brist på bostäder för unga än som uppger att de har generell bostadsbrist. 139 kommuner uppger att de saknar bostäder som efterfrågas av ungdomar. Kommunerna kanske har lägenheter men de är för stora eller för dyra.

År 2009 var det något färre kommuner som uppger att de saknade lägenheter som unga efterfrågade från att efterfrågan hade ökat mellan 2007 och 2008. Detta är en allvarlig signal. Det visar just på att ungdomar har fått flytta hem igen. De har inte möjlighet att efterfråga eget boende framförallt på grund av arbetslöshet.

Boendesituationen för unga visar också, enligt Ungdomsstyrelsen uppföljning "Ung Idag 2009", på en klar klasskillnad i ungdomars möjligheter till eget boende. Det är framförallt killar med utländsk bakgrund och med arbetarbakgrund som i större utsträckning bor kvar hos föräldrarna. Har den unge inte föräldrar som backar upp boendekostnaderna får man stanna kvar hos mamma och pappa.

En annan faktor som visar på behovet av mindre billiga lägenheter är att man i åldern 19–30 år flyttar i genomsnitt fem gånger över kommungränser och då huvudsakligen i samband med studier eller byte av arbete. Flyttningar över 10 mil görs främst i denna åldersgrupp. Då är det inte bostadsrätter eller andra köpta bostäder som efterfrågas. Då är det små billiga hyresrätter som främst efterfrågas.

Staten måste ta sitt ansvar och se till att det finns små, billiga hyresrätter. Genom att införa ett investeringsstöd kan byggandet av hyresrätter komma igång. Statens roll är att se till att det finns ekonomiska möjligheter och en väl fungerande lagstiftning. Det är vidare kommunens ansvar att se till att det finns bostäder utifrån de behov som finns lokalt. Om det behövs bostäder för ungdomar ska kommunen se till att det finns bostäder för ungdomar. Vi anser att det krävs ett skärpt bostadsförsörjningsansvar för att kommunerna ska svara upp mot detta. Allt detta bör riksdagen ge regeringen till känna.

Stockholm den 30 september 2009

Helene Petersson i Stockaryd (s)

Ann-Christin Ahlberg (s)

Christina Zedell (s)

Margareta Israelsson (s)

Matilda Ernkrans (s)

Carina Ohlsson (s)

Kerstin Haglö (s)

Marina Pettersson (s)

Monica Green (s)